

Rahandusministeerium

Teie: 30.07.2026 nr 12.1-1/3176-1

Meie: 10.08.2026 nr 8-3/26/3775-2

Arvamused ja ettepanekud (päästmis- ja ümberkorraldusabi suuniste eelnõu)

Edastasite Haridus- ja Teadusministeeriumile (HTM) arvamuste ja ettepanekute tegemiseks päästmis- ja ümberkorraldusabi suuniste uue eelnõu.

HTM otsest praktilist kokkupuudet päästmis- ja ümberkorraldusabiga oma valdkonnas hetkel ei näe, ning seetõttu ei ole ka valdkonna eripära puudutavaid ettepanekuid, kuid esitame siiski mõned üldised ettepanekud alljärgnevalt.

1. Finantsvaatest on eelnõu oluline eelkõige seetõttu, et see paneb abi andjale üsna suure tõendamiskoormuse. Abi andja peab suutma põhjendada ettevõtja raskustes olemist, abi vajalikkust, alternatiivset stsenaariumi ilma riigiabita, abi proportsionaalsust, omafinantseeringut, koormuse jagamist ning ettevõtja pikaajalise elujõulisuse taastamist. Seetõttu oleks mõistlik, kui komisjon täpsustaks metoodikat ja ootusi võimalikult praktiliselt – näiteks alternatiivse stsenaariumi, finantsprognooside, likviidsusvajaduse arvutamise ja ümberkorralduskava detailsuse osas. Standardiseeritud juhised või näidisvormid aitaksid vältida olukorda, kus iga abi andja peab hakkama komisjoni ootusi ise tõlgendama.

2. Saneerimiskava ja ümberkorralduskava dubleerimise vähendamine

Ettepanek: Komisjonil võiks paluda selgitada, millises ulatuses võib liikmesriigi kohtuliku saneerimismenetluse käigus koostatud saneerimiskava kasutada riigiabi ümberkorralduskavana, kui see sisaldab juba suunistes nõutud elemente. Annex II sisaldab ümberkorralduskava soovitusliku ülesehituse. Sisuliselt kattuvad paljud neist elementidest Eesti saneerimismenetluses koostatava saneerimiskava sisuga.

Kui liikmesriigi saneerimismenetluses koostatud saneerimiskava sisaldab juba riigiabi hindamiseks vajalikke elemente, võiks seda kasutada ümberkorralduskava alusena. Samas ei peaks see tähendama automaatset asendamist – vajadusel tuleb lisada riigiabi spetsiifilised osad, näiteks abi vajalikkus, proportsionaalsus, omafinantseering, koormuse jagamine ja konkurentsimoonutuste leevendamine. See vähendaks ettevõtjate ja abi andvate asutuste halduskoormust ning väldiks sama sisuga dokumentide dubleerimist.

3. "Credible alternative scenario" tõendamise metoodika täpsustamine

Ettepanek: Komisjon võiks täiendada suuniseid praktiliste juhistega selle kohta, kuidas tõendada nn usutavat alternatiivset stsenaariumi (*credible alternative scenario*). Annex II punkt 3 nõuab, et liikmesriik tõendaks: millist sotsiaalset raskust või turutõrget riigiabi aitab vältida; milline oleks olukord ilma riigiabita; miks riigiabi eesmärki alternatiivses stsenaariumis ei saavutata või saavutatakse väiksemas ulatuses. Samas ei selgitata eelnõus milline

tõendamisstandard on siis piisav, milliseid finantsanalüüse või eksperdi hinnanguid Komisjon ootab, milline peaks olema alternatiivse stsenaariumi ülesehitus.

Abi andja jaoks on väga oluline teada, millist alternatiivset stsenaariumi komisjon piisavaks peab ja millist tõendamist oodatakse. Praktikas võib olla keeruline hinnata, kas ilma riigiabi oleks ettevõtja pankrotistunud, müüdud, restruktureeritud erarahastusega või tegutsenud edasi väiksemas mahus. Selgem metoodika suurendaks õiguskindlust ning ühtlustaks liikmesriikide praktikat.

4. Hübriidfinantsinstrumentide käsitlemise täiendav selgitamine

See on finantsvaates oluline, kuid kitsalt HTM-i jaoks pigem madalama praktilise prioriteediga teema, seetõttu esitame alljärgneva ettepaneku pigem üldise õigusselguse ja ühtse kohaldamise vaatest, mitte HTM-i konkreetse vajadusena.

Ettepanek: Komisjon võiks lisada täiendavaid praktilisi näiteid selle kohta, milliseid hübriidfinantsinstrumente käsitatakse omakapitali osana ettevõtja raskustes olemise hindamisel.

Üks eelnõu olulisemaid muudatusi on see, et teatavaid kahjumit absorbeerivaid hübriidinstrumente arvestatakse omakapitali hulka ettevõtja finantsseisundi hindamisel.

Praktikas võivad erinevad liikmesriigid ja raamatupidamisstandardid käsitleda samu instrumente erinevalt. Täiendavad näited või tõlgendusjuhised aitaksid tagada ühtlasema kohaldamise ning vähendada õiguslikku ebakindlust.

5. Annex II nõuete (SWOT-analüüs) täpsustamine

Ettepanek: paluda täpsustada, kas SWOT on üksnes kirjeldav osa või sisuline hindamiskriteerium ning milline detailsusaste on piisav.

Annex II kohaselt peab ümberkorralduskava sisaldama SWOT-analüüsi. Ei ole selgitatud kui põhjalik SWOT peab olema, kas tegemist on üksnes soovitusliku analüüsiga või sisulise hindamiskriteeriumiga või millises ulatuses seda Komisjoni hindamisel arvesse võetakse. Ehk küsimus on, kui suur kaal sellel Komisjoni hindamisel on ja kui põhjalik see peab olema. Selgemad juhised aitaksid tagada ühtlasema praktika ning vähendaksid liikmesriikide erinevaid tõlgendusi.

Kokkuvõttes toetame selliseid ettepanekuid, mis suurendavad õiguskindlust, aitavad abi andjatel täita suuremat tõendamiskohustust juhul, kui selline riigiabi juhtum peaks erandlikult tekkima ning vähendavad haldus- ja töökoormust (*näiteks läbipaistvusnõuete ühildamine olemasolevate registritega - kui liikmesriigis on vastavad registrid juba olemas, võiks nende kasutamine olla piisav ka Komisjoni nõuete täitmiseks*).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristina Kallas
minister

Jaan Silvet
jaan.silvet@hm.ee

Margit Kiin
735 0199 margit.kiin@hm.ee